

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 125 /18

V Luxemburgu 4. septembra 2018

Rozsudok vo veci C-80/17
Fundo de Garantia Automóvel/Alina Antónia Destapado Pão Mole Juliana a
Cristiana Micaela Caetano Juliana

Vozidlo, ktoré nebolo oficiálne stiahnuté z prevádzky, a ktoré je spôsobilé byť uvedené do prevádzky, musí byť pokryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, aj keď sa jeho majiteľ, ktorý ho už nemá v úmysle riadiť, rozhodol odstaviť ho na súkromnom pozemku

Členské štáty môžu stanoviť, že ak osoba, ktorá mala povinnosť uzavrieť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú vozidlom, ktoré bolo účastníkom nehody, nespĺnila túto povinnosť, štátny orgán zabezpečujúci náhradu škody sa môže domáhať náhrady od tejto osoby, aj keď táto osoba nie je občianskoprávne zodpovedná za nehodu

Pani Alina Antónia Julianová bola majiteľkou motorového vozidla evidovaného v Portugalsku. Zo zdravotných dôvodov zanechala riadenie tohto vozidla a zaparkovala ho na dvore svojho domu, pričom nepodnikla potrebné kroky na jeho oficiálne stiahnutie z prevádzky. V novembri 2006 zobral syn pani Julianovej toto vozidlo bez súhlasu svojej matky a bez jej vedomia. Vozidlo zišlo z cesty, čo zapríčinilo smrť syna pani Julianovej, ako aj ďalších dvoch osôb, ktorí sa nachádzali vo vozidle ako spolucestujúci. Pani Julianová nemala k dátumu nehody uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou tohto vozidla (poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla). Fundo de Garantia Automóvel (Automobilový garančný fond, Portugalsko) vyplatil právnym nástupcom spolucestujúcich náhradu škody spôsobenú nehodou. Keďže sa Fond domnieval, že pani Julianová mala povinnosť uzavrieť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú svojím vozidlom a nespĺnila túto povinnosť, v súlade s možnosťou stanovenou portugalským právom¹ následne podal žalobu najmä proti pani Julianovej, ktorou sa od nej domáhal úhrady sumy 437 345,85 eura, ktorú vyplatil právnym nástupcom spolucestujúcich. Pani Julianová tvrdila, že nebola zodpovedná za nehodu a že vzhľadom na to, že zaparkovala svoje vozidlo na dvore svojho domu a že nemala v úmysle ho uviesť do prevádzky, nemala povinnosť uzavrieť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Prvá smernica o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel² stanovuje, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na území členských štátov musí byť pokrytá poistením. Druhá smernica o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel³ stanovuje vytvorenie orgánu, ktorého úlohou bude zabezpečiť náhradu škody na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobených okrem iného vozidlom, pri ktorom nebola splnená poistná povinnosť. Členské štáty môžu vytvoriť opatrenie upravujúce náhradu škody medzi týmto orgánom a osobou zodpovednou za nehodu

¹ (Pozn. prekl.: táto poznámka pod čiarou sa týka len portugalskej verzie tlačového komuniké.)

² Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 103, 1972, s. 1; Mim. vyd. 06/007, s. 10), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 14) (ďalej len „prvá smernica“).

³ Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 06/001, s. 3), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 14). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 263, 2009, s. 11) zrušila okrem iného prvú a druhú smernicu. Vzhľadom na obdobie, kedy došlo k skutkovým okolnostiam vo veci samej, však treba brať do úvahy tieto dve posledné uvedené smernice.

a inými poisťovateľmi alebo orgánmi sociálneho zabezpečenia, ktorí sú povinní nahradiť škodu poškodeným.

V tomto kontexte sa Supremo Tribunal de Justiça (Najvyšší súd, Portugalsko), na ktorý podal žalobu Fundo de Garantia Automóvel, rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázky. Tento súd si predovšetkým kladie otázku, či je uzavretie zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinné, pokiaľ je dotknuté vozidlo výlučne na základe rozhodnutia jeho majiteľa, ktorý ho už nemá v úmysle riadiť, odstavené na súkromnom pozemku. Portugalský súd sa ďalej pýta, či druhá smernica bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že orgán zabezpečujúci náhradu škody má právo podať žalobu proti osobe, na ktorú sa vzťahuje povinnosť uzavrieť poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, ktoré spôsobilo škody, za ktoré prevzal zodpovednosť tento orgán, ale neuzavrela na tento účel zmluvu, hoci táto osoba nebola občianskoprávne zodpovedná za nehodu, v rámci ktorej došlo k týmto škodám.

Súdny dvor vo svojom rozsudku z dnešného dňa rozhodol, že podľa prvej smernice je uzavretie zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinné, pokiaľ je dotknuté vozidlo stále evidované v členskom štáte a je spôsobilé byť uvedené do prevádzky, ale je odstavené na súkromnom pozemku výlučne na základe rozhodnutia jeho majiteľa, ktorý ho už nemá v úmysle riadiť.

Súdny dvor sa predovšetkým domnieva, že vozidlo, ktoré nebolo riadne stiahnuté z prevádzky, a ktoré je spôsobilé byť uvedené do prevádzky, zodpovedá v zmysle prvej smernice pojmu „vozidlo“, a v dôsledku toho sa naň neprestane vzťahovať povinnosť poistenia uvedená v tejto smernici z jediného dôvodu, že jeho majiteľ ho už nemá v úmysle riadiť a odstaviť ho na súkromnom pozemku. Vozidlo pani Julianovej sa obvykle nachádzalo na území členského štátu (Portugalsko), kde bolo stále evidované. Okrem toho toto vozidlo bolo v prevádzkovom stave. Súdny dvor dospel k záveru, že na vozidlo sa vzťahovala povinnosť poistenia uvedená v prvej smernici. Súdny dvor dodáva, že skutočnosť, že pani Julianová zaparkovala vozidlo na súkromnom pozemku, konkrétne na dvore svojho domu, predtým, ako si ho zobral jej syn, a že už ho nemala v úmysle riadiť, nie je v tejto súvislosti relevantná.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že **druhá smernica nebráni právnej úprave, ktorá, ako portugalský zákon, stanovuje, že orgán zabezpečujúci náhradu škody (v prejednávanej veci Fundo de Garantia Automóvel) má právo podať žalobu nielen proti osobe alebo osobám zodpovedným za nehodu, ale aj proti osobe, ktorá hoci mala povinnosť uzavrieť poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, ktoré spôsobilo nehodu, neuzavrela na tento účel zmluvu, a to aj keď táto osoba nie je občianskoprávne zodpovedná za nehodu.**

Aj keď mal totiž **normotvorca Únie** v úmysle zachovať právo členských štátov vytvoriť opatrenie upravujúce náhradu škody orgánu zabezpečujúcemu túto náhradu (v prejednávanej veci Fundo de Garantia Automóvel), najmä voči „osob[e] alebo osob[ám] zodpovedn[ým] za nehodu“, **neharmonizoval rôzne aspekty týkajúce sa opatrenia upravujúceho náhradu škody takéhoto orgánu (najmä určenia iných osôb, na ktoré sa môže takéto opatrenie vzťahovať), takže tieto aspekty patria do vnútroštátneho práva každého členského štátu.** Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava môže stanoviť, že ak si majiteľ vozidla, ktoré bolo účastníkom nehody, nespĺnil svoju povinnosť poistiť toto vozidlo, tento orgán zabezpečujúci náhradu škody môže podať žalobu nielen proti osobe alebo osobám zodpovedným za nehodu, ale aj proti tomuto majiteľovi, a to nezávisle od toho, či je tento majiteľ občianskoprávne zodpovedný za spôsobenie nehody.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499